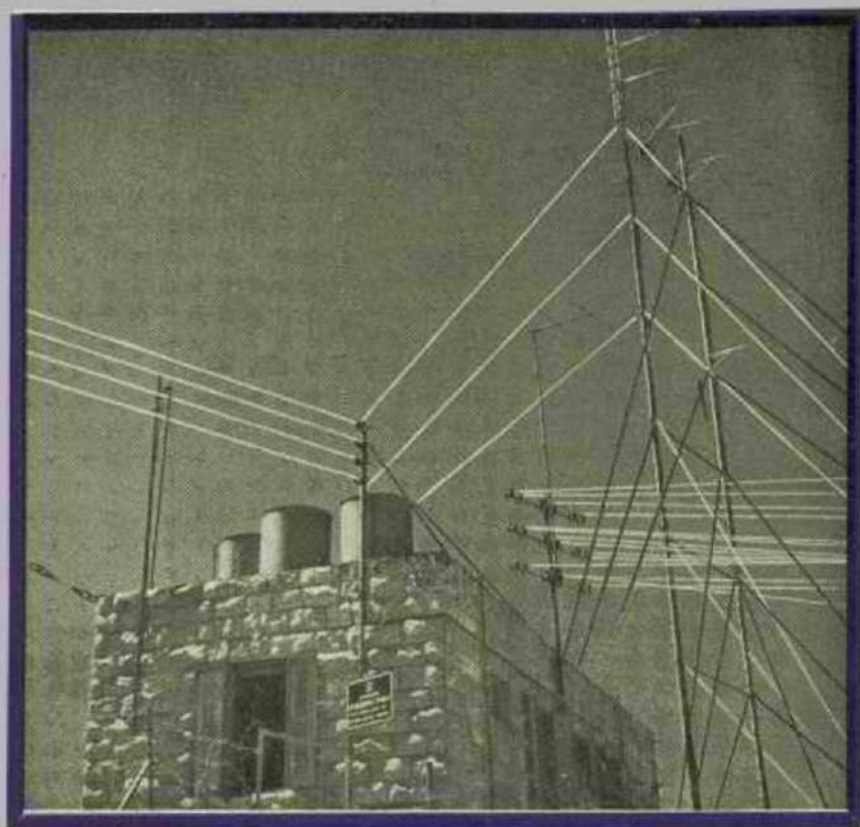

באר

ירחון אעצ'ני באר טאג'ס טאפון ורציו

11

המחיר 50 ברי

שבט תשי"ג

התוכן

	שכלולים במבנה הטלפון האמריקאי החדש —
3	נתן ברנשטיין
4	"דואר השליחים" בחיפה — יצחק כהן
5	תרשימי בולים — ד"ר מ. חזקי
8	הדואר בספרות — ש. אלראי
	הפרעות חשמליות בקליטת תכניות רדיו —
9	י. שבק
11	באש ובמים — י. מדניצקי
12	פכים קטנים — ש. גיסנבוים
13	איך נגדיל את ההכנסות מהרדיו — א. א. שץ
13	הדואר ציחק
14	זוטות
	דואר שמיצריה על סף השנה החדשה —
16	ש. חיים
17	מכתבים למערכת
18	מפה ושם — ש. מ. ואל
19	שמעתי ורשמתי...

התמונה: תחנת הרדיו בירושלים
הצילום: לשכת העתונות הממשלתית,
מדור הצילומים, ס. בראונר

חברי המערכת:

ז. אלישיב, י. גליק, י. גרינוולד, מ. ירושלמי, א. ד. קולמן.

דאר

ירחון לעניני דאר, טלגרף, טלפון ורדיו

פברואר 1953

שנה א' חוברת י"א

שבת תשי"ג

שכלולים במבנה הטלפון האמריקאי החדש

נתן ברנשטיין

דקה מפלדה המחברת אל חרוט מחומר פלסטי דק המשמש תוף, טבעת גוססת המשמשת מגנט קבוע לוספת את הסליל והחרוט.

האווניה החדשה יעילה יותר מקודמותיה ומקיפה תחום תדרות רחב יותר.

השכלולים במבנה המיקרופון אינם כה בולטים. בכל זאת הצליחו להפיק ממצא (output) מוגבר של 5 דציבל ע"י שיפורים במבנה האקוסטי ויצירת גרברי פחם בעלי מודולציה משוכללת יותר, גם קירוב המיקרופון לפה ע"י קיצור השופרת בכללה, הגדילה את יעילותו.

במכשירים הקודמים הספיק משקל השופרת כדי לפתוח או לסגור את קפיצי המתג, וכזה לחבר (או לנתק) את הטלפון אל (או מן) הקו. מכיוון שבטלפון מטיפוס 500 השופרת היא קלה, הרי אין משקלה מספיק כדי ללחוץ בצורה מספיקה על המולג המפעיל את המתגים. כדי להתגבר על קושי זה הוכנס קפיץ לוליניי אשר כח קפיציותו מתנגד לזו של המתגים. במצב כזה נמצאים

בסיוור במעבדות הענק של חברת בל, עמדתו מקרוב על העבודה הרבה הנעשית בכל שטחי הפיסיקה במגמה למצוא דרכים חדשות לשכלול תהליכי הבזק.

ברשימתי הקרובה אמסור רשמי סיוור במעבדות הנ"ל, והפעם אסקור בקצרה את הטלפון מטיפוס "500", מכשיר זה הוא האחרון שתוכנן בידי אנשי המדע של מעבדות בל, וחברת וסטרו-אלקטריק היא שייצרה אותו.

המכשיר מטיפוס "500" שונה במבנהו מהמכשירים שקדמו לו. במבט ראשון נראה כי לוח המספרים נמצא מחוץ לגלגל החוצה במקום מתחתיו. דבר זה מאפשר חיוג נוח ומהיר יותר. החוגה עצמה בנויה מחומר מוצק המבטיח את המנגנון בפני קלקול מהיר. מכסה מיוחד מחומר פלסטי הסוגר את מנגנון החוגה באופן מוחלט מן בפני חדירת אבק או לכלוך. במקום גלגל בעל עשרה זווים המפעיל את מערכת קפיצי החיוג, נמצא בחוגה החדשה גלגל בעל זיו יחיד. בשעת החיוג מסתובב גלגל זה מספר פעמים כמספר הספרה שחיוגה. שנוי זה מאפשר לחוגה לנוע בקצב יותר אחיד. בשכלולים אלה מקוה החברה לצמצם עד למינימום את מספר התלונות של מנויים אשר במכשיריהם נמצאת חוגה מקולקלת.

בפעמון הוכנס גם שכלול נוסף. בתחתית המכשיר נמצא מנוף המאפשר לווסת את נפח הצלצול. ויסות הצליל אפשרי כנפח בגבול של בערך 14 דציבל. הטון היסודי של המצילה נמוך בסולם המוסיקלי מזה של פעמונים קודמים. צליליהן של שתי המצילות הסמוכות נפרדים בשליש הטון, וביחד מתקבל בשעת הצלצול צליל הרמוני נעים לאוזן.

שנוי ניכר נעשה בשופרת. ראשית, היא קצרה מן השופרות הקודמות. כמובן הופחת משקלה, דבר המניע את השימוש בטלפון. ואשר לאווניה, הרי צורתה שונה מזו הנהוגה עד כה. בטלפון הנוכחי זוג אלקטרורי מוגנים (המורכבים על מוט פלדה ממוגנט) מושכים אליהם דיסקית פח המשמשת תוף. החידוש הוא בזה שבאווניה החדשה ישנו סליל בצורת טבעת המושך טבעת

מכשיר טלפון — מטיפוס 500

דרת והנקלטה. לכן הוכנסו במעגל הסלפון חסתי-עוצמה אבטומטיים המשמשים להגדלת עוצמת הקול המסודרת והנקלטה.

ראה: The Bell System Technical Journal
April 1951; An Improved Telephone Set by
A. H. Inglis and W. L. Tuffnell

קפיצי המתג בשתי משקל עם הקפיץ הלולייני, והמשקל המועט של השפופרת מספיק כדי להוציאם משתי משקלם זה כדי להפעיל את המכשיר.

השיפורים ביעילות האווזית והמיקרופון חשובים לגבי קחים ארוכים, אך בקחים קצרים הם עלולים להוות גורם מפרע, על-ידי הגברת יותר של עוצמת הקול המסור

"דואר השליחים" בחיפה

יצחק כהן *

ה. מפרץ חיפה ובו מרוכזים התעשייה הכבדה ומרבית בתי המלאכה. בקרבתם הקריות השונות, המאוכלסות על ידי פועלי תעשייה ואנשי המעמד הבינוני שרוב עסקיהם היו מרוכזים בעיר התחתית.

הושבה הערבית של חיפה ישבו בימים ההם בשטחים שבין חמשת האיוורים הנזכרים. לא ייפלא איפוא כי הערבים ניסו לנצל את העמדות האסטרטגיות שלהם כדי לנתק את הקשר בין חמשת האיוורים היהודיים, לבודדם זה מזה, לערער את הכלכלה והמסחר ולזרוע רפיון ידים וזכאון.

אולם כל מאמציהם עלו בתוהו. הצלפים והחבלנים הערביים הפילו אמנם קרבנות לרוב בקרב האוכלוסיה האורחית, אבל הקשר היה תמיד שריר וקיים. הירות ומעשה החבלה לא השביתו את חיי המסחר והעבודה של העיר העברית. סיסמת החיים של אז היתה: "להמשיך בכל המאמצים את החיים הסדירים עד הנצחון".

רוב פקדי הממשלה ואנשי השירותים היו ערביים שגרו מחוץ לתחום עבודתם; הם התרשלו ולא באו בקברי עות לעבודה. השלטון המנדטורי שדגל במדיניות של תוהו ובוהו התעלם מהתרשלותם של פקדיו.

גם בבית הדואר שבחיפה השתמשו העובדים הערביים ממלויי הפקידותם, דבר שהקשה על דרכי המסחר והחיים התקינים. שהרי חוסר קשר יציב ומתמיד של משלוח מכתבים וקבלתם מרבה סבל לאוכלוסיה.

"דואר השליחים"

באחד מימי טבת תש"ח הופתעו תושבי חיפה למראה מודעות שהודבקו על לוחות הפרסום של העיריה. מודעות אלו בשרו על הקמת מוסד פרטי שיטפל בחלוקת מכתבים ותחבולות בכל חלקי העיר. ארבעה אורחים שהתארגנו לקואופרטיב קראו למפעלם בשם "השליחים". מן הראוי כי נציין את שמו של יוזם "דואר השליחים", הוא מר יהודה גוטס. כן נציב כאן ציון לאחד ה"שליחים"

* מחבר הרשימה הוא חבר קבוצת דגניה ב', עורך עלון "רשומות דגניה ב'". פרסם מאמרים ורשימות על בולי ישראל ב"דבר לילדים" וכן ערך את מדור בולי ישראל ב"קול ישראל".

מסופקני אם רבים מעובדי הדואר יודעים על "דואר" מיוחד במינו שהיה קיים בשנת תש"ח בחיפה.

והמדובר הוא בדואר עברי ממש בן עשרה סניפים שהטביע בולים מוזרים ומעניינים מאוד, ושפעל כהלכה ושירת באמונה וביעילות רבה את כל המוסדות, המפעלים והאזרחים בחיפה שעה שהדרכים היו משובשות והשירותים המנדטוריים שבידי האנגלים שותקו במסרה לפורר כל זכר של שלטון תקין ולהשליט תוהו ובוהו בארץ. כידוע, לא עלה הדבר בידם.

"מנהלת העם", שקבלה על עצמה את תפקיד השלטון הצליחה למנוע תוהו ובוהו. תוך הקרבה עצמית וגבורה עילאית קיימו היהודים את השירותים השונים שהוסיפו לפעול ביעילות. בין השאר נטלו את הפיקוח על שירותי הדואר.

יודעים וזכורים לכולם פרשיות הגבורה של ירושלים וצפת הנצורות, שלמרות הכל קיימו את כל השירותים, ובראש וראשונה את התחבורה בדרכים ואת שירותי הדואר.

יודעים וזכורים עוד שירותי הדואר לשעת חירום שארגנו מועצות נהריה וראשון לציון הראשונה דרך הים לחיפה — והשניה במשוריינים לחלאביב. ודאי כולם מכירים את רוב בולי המעבר, הלא הם בולי הקק"ל בולי מנהלת העם. מן הראוי על כן להכיר גם את "אגדת דואר השליחים" בחיפה.

המצב בחיפה

ליתר הבנה אקדים כמה מלים על המצב בחיפה באותה תקופה. חיפה היהודית היתה מחולקת או לחמישה איזורים אלה:

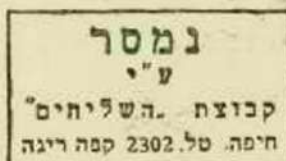
א. העיר התחתית ובה הנמל הגדול ומרכז המסחר של העיר והסביבה.

ב. הר הכרמל שהיה מקום המגורים של רוב האוכלוסיה היהודית, ובו היו מרוכזים כל המוסדות הציבוריים ובתי האולפנה השונים.

ג. הר הכרמל על יישובו הדליל והמפורסם בבתי המרגוע שלו.

ד. השכונות בת גלים וגוה שאנן, המשמשות פריבריה היהודיים של חיפה רבתה.

את הבולים המתאימים ו"מבטלים" בהטבעת חותמת מיוחדת שהכילה את התוכן הבא: "נמסר ע"י קבוצת השליחים". צבע החותמת המבטלת את הבולים (מחתימה) היה סגול.

לפי דרישת מוסדות ומפעלים שהיו להם משלוחים גדולים מדי יום ביומו ונוח היה להם להדביק את הבולים בלשכותיהם ולא בתחנות הקבלה השונות, היו מוכרים בולים להדבקה גם מחוץ לתחנות.

במכתבים רשומים נהג תחילה דואר השליחים להחתימם את מקבל המכתב על המעטפה ולהחזירה לשולח, כהוראה שבהמכתב נמסר לתעודתו. אולם נוכח התנגדותם של מקבלי המכתבים שלא רצו להיפרד מן המעטפות הנושאות, הנהיגו השליחים שיטת קבלות, שעליהן חתמו מקבלי המכתבים.

פעמים ביום היו "השליחים הדוברים" מבקרים בתחנות הקבלה ולוקחים עמם את המכתבים לחלוקה ומוסרים את הקבלות של המכתבים הרשומים, על מנת להמציאם לשולחיהם. בדרך כלל הקפידו השליחים למסור את המכתבים באותו יום שקיבלום לחלוקה.

"דואר השליחים" פעל מ-1 בפברואר עד 10 במאי 1948. במשך תקופה קצרה זו טיפל דואר השליחים ב-35,000 מכתבים וחבילות. לקוחותיו העיקריים היו: חברת "שמן", חברת החשמל, בנק אפ"ק, הסניפון העברי, חברות הביטוח "הסנה" ו"מגדל", ויצי"ל, מוסדות ההסתדרות, ועד הדר הברמל, הסוכנות, קלוב התעופה, באנקים, בתי ספר, עורכי דין וכמובן — אנשים פרטיים. את הפרטים לרשימתי זו שאבתי מהחברת "דואר השליחים בחיפה" שהוציא העורך דין ישראל עמיקם שהרשה לי באדיבותו הרבה להשתמש בה.

ניסן טרכטר הי"ד שנפל חלל בשעת מלחמת תפקודו עת כדור של צלף פילח את גופו. הקואופרטיב התקשר עם עשרה בתי עסק, ששימשו תחנות קבלה למכתבים. תחנות אלה היו כעין סניפי דואר, שבהם מסרו האזרחים והמוסדות השונים את מכתביהם או חבילותיהם למשלוח.

בולים

"דואר השליחים" הוציא בולים משלו ביאה לדואר רגיל והם כעין בולים של ילדים המשחקים בדואר ומרציאים בולים משלהם. אבל עלי לציין שבולים אלה נדירים ויקרי ערך והבולאים להוטים מאוד אחרי בולים מוזרים אלה.

"דואר השליחים" הכין חותמות גומי קטנות (ראה הצוררים) ועליהן חרות:

שורה א: (באותיות ועירות) קבוצת השליחים
שורה ב: (באותיות גדולות יותר) נתקבל.
שורה ג: הערך הכספי. היו שני ערכים: 15 מיל ו-20 מיל.

תוכן החותמות הוטבע על ידי דואר השליחים על מדבקות (פתקים משוננים מרוחים בדבק כדוגמת בולים) המשמשות כרגיל לרישום מחירים על מצרכים או לסימון מספרים על ספרים בספריות ציבוריות. צבע הבולים היה אדום או סגול. אולם לא היתה כל משמעות מיוחדת לצבעים השונים.

אופן פעולתו של "דואר השליחים"

אם רצה מישהו לשלוח מכתב או חבילה היה עליו לבוא לאחת מתחנות הקבלה ולשלם את דמי המשלוח. הממונה על התחנה היה מדביק על המעטפה או החבילה

תרשימי בולים

ד"ר מ. חוקי *

הכנת בול חדש אינה כלל וכלל תהליך פשוט וקצר. בדרך כלל באה היוזמה להוצאת בולים חדשים מבחור — ממשרדים ממשלתיים, מוסדות לאומיים, אגודות ציבוריות שונות וכן מאנשים פרטיים. כל ההצעות לבולים חדשים נאספות, נבחנו ומוגשות בלחץ חות'דעת של השירות הבולאי עם כל שנת תקציב חדשה — בפני שר הדואר. ברגע שקיימת החלטה עקרונית על הוצאת סדרת בולים חדשה, מתבקשים שלשה או יותר אנשים גרפיקאים לה-

פרטי תהליך הדפסת בולי ישראל ידועים אמנם לאספני הבולים, אולם מעט מאד נכתב על השלבים הראשונים של ייצור הבולים. כמפורש בחוקי שמורה ההחלטה הסופית בנוגע להוצאת בולים חדשים בידי שר הדואר. בהתאם להוראות המנהל הכללי של משרד הדואר נמסרו ההכנות הממשיות לשירות הבולאי.

(* המאמר נדפס בקטלוג "תבא" תשי"ב.

בולי "תבא": השלב הראשון

האירון שבתרשים המקורי היה קטן מדי. כן שונה הערך הנקוב של הבולים נוכח עלית התעריפים בדמי המשלוח לחו"ל.

המודל

הציור הסופי הנקרא "מודל" נעשה בשחור ולבן. הציור הזה לא מוכרח להכיל את כל פרטי הבול, היות וחלקים מהכתוב ופרטים דומים נתונים לבצועו של הצלם. במקרה שהבולים הם רבצבועים, נדרש האמן להגיש מודל מיוחד עבור כל צבע וצבע. קיימות הוראות מדויקות באשר לגודל התרשימים והמודלים. בהתחשב עם כמה גורמים טכניים מוגש המודל בגודל של פי 4 או פי 6 בקווים. כן קיימות הוראות מדויקות באשר לגיור והצביע, בהם יש להשתמש לשם ביצוע המודל. המודל הסופי מועבר למחלקת הצילום המקסינה אותו באופן הדרגתי עד לגודלו הטבעי של הבול. התיקונים בכל שלבי העבודה נעשים ע"י דייד מומחה. המודלים וכן העתקי הצילומים נושאים עליהם את עקבות עבודתו.

החזרת לעבודה ע"י נשיא המדינה יצחק בן-צבי

משה יעקובובסקי

בשנת 1922 הייתי פועל ארצי במחלקת ההנדסה ונתקבלתי לעבודה בירושלים לשם בניית טורי טלפון המקשרים את שדה התעופה בלוד עם הבירה.

באותה התקופה, נתנה האדמיניסטרציה המנדטורית לפטר פועלים באופן שרירותי ובצורת הפיטורין הור"בשה נימה אנטי יהודית מובהקת.

לאחר שפוטרתי, נתקבלתי בחזרה ושוב פוטרתי, פניתי לח' יצחק בן צבי ובקשתיו להתערב בענין. זכור לי אותו יום ראשון בשבוע כשפנה הח' בן צבי לקולונל הדסון אז המנהל הכללי וקבע אתו ראיון. דבריו של הח' בן צבי לא רק שכנעו אלא אף הדהימו את המנהל הכללי. מיד הוזמנו למשרדו אחד אחרי השני, המהנדס הראשי קולונל איונס, מהנדס מחוזי קסטן הייא והמפקח האנגלי ראשל. לאחר דין ודברים התברר שראשל היה זה שגרם ויצר יחס בלתי הוגן כלפי הפועלים היהודים.

הח' בן צבי דרש במפגעי להחזיר את כל הפועלים היהודים שפוטרו וקבע מודוס של פיטורין בעתיד. כן דאג הוא לכך שלא יתנקמו בי שעוררתי את הבעיה בכללה.

גיש הצעות בצורת תרשימים. לעתים נערכות תחרויות פומביות במקום תחרויות פנימיות בין אמנים ידועים.

תחרויות פרטים פומביות

תחרויות פרטים פומביות עוזרות אמנם להביא לידיעת הקהל והאמנים את ענין הבול אולם ערכן הממשי מוטל בספק, הואיל וציור בולים היא עבודת מומחה שאינה מרשה עבודת חובבות. מדינת ישראל ערכה שתי תחרויות פומביות, הראשונה בשנת 1949 והשנייה בשנת 1951. לתחרות הראשונה הוגשו 64 תרשימים שאף אחד מהם לא התאים לשיטה הנוכחית של הדפסת בולינו. לשניה הוגשו 102 תרשימים. הפרטים נפלו בחלקם של אמנים שכבר בצעו בעבר תרשימים ובולים. הציורים שנבחרו בוצעו והוצאו כבולים מועדים לשמחה 1951.

בולי התערוכה בחיפה

מיד לאחר שהוחלט על הוצאת בולים לכבוד התערוכה בחיפה, הוזמנו 3 אמנים ונתבקשו להגיש הצעות תרשימיים. רוב ההצעות שהוגשו היו אמנם נאות, אך לא התאימו לגמרי לבצוע בשיטת פוטוליתו. כן לא התאימו להדפסה בשיטה זו התרשימים שהוגשו ע"י מארגני התערוכה. 2 גרפיקאים אחרים נתבקשו להגיש הצעות והם הגישו ביחד 6 תרשימים נוספים.

מבחר תרשימים מוצלחים מופיעים בעמ' 6, ועדת הסמלים אשר היתה מורכבת משר התחבורה, שר החוץ, שר המסחר והתעשייה ושר החינוך והתרבות בחרה בשני תרשימים של הצייר א. וליש. ועדה זו נעזרה

בולי "תבא" : השלב האחרון

ע"י קבוצת מומחים וביניהם שני גרפיקאים, צייר נודע ופקידי השירות הבולאי. בבחירת התרשימים לבולי התערוכה הציגו חברי הועדה כמה שינויים קלים שהוכנסו לביצוע הסופי של המודל. השיפור העיקרי הוא הגדלת

בעקבות מברייח הבולים *

דפים מוגשים ע"י ש. אלרא

א.

באחד מימי ניסן הימים של פאריס, בשעת טיול של שחרית, נתפס יעקב קאלארמן להרהורים רציניים ולחשיבון הנפש. הימים היו ימי אביב בהירים ללא גשם, והתרוות, שנתנו את ריחן, עמדו בפריחתן ועלעליתן הרבירה קים צמדו פה ושם לוגוגיות של חלונות הבתים וחלונות הראיה. קאלארמן הוסיף לצעוד שקוע במחשבותיו. הוא היה גבר נאה במיטב שנותיו — שחרחר, נבה קומה, לבוש חליפה כחולה מנוצצת בהידור רב. מעיניו האפורות הקירות ומקמטה העקשנות שבין גבותיהן ניכר היה, שהוא בעל כוח רצון כביר. מרצו ורירותו לא הניחו לו לשבת באפס מעשה. הוא היה זקוק לפעילות מתמדת, לתנופה מחודשת, להרפתקה נועזת.

על גבי דלת הכניסה של בית הקפה "שלו", ליד הפירסומט "וויטאמינים לכלבים", התנוססה מודעה שמשכם מיד את תשומת לבו, הואיל ומתחת לנוסחה הצרפתית ניתן גם תרגומה העברי. היתה זו הכרזה על מכירה פומבית של מעטפות ובולי דואר ישראליים.

קאלארמן גיחך: "עסק חדש, כביכול! ודאי — צורה חדשה של שנוניות... כמה גדול כוח ההמצאה של אחינו בני ישראל בפלשהינה שלהם!" אך הואיל ושעתו היתה פנויה, החליט לבקר אחר כך במקום המסומן במודעה — סתם כדי לראות משהו... המכירה הפומבית בוצעה באולם קטן ונאה של אחת האגודות הציוניות. קהל רב נדחק ונכנס ברעש לאולם, שדמה אותה שעה לקניזמלים. עם דפיקת הפטיש מיהרו הכל לשבת על מקומותיהם והמכירה החלה. בולמוס התחרות אחז מיד את כל הנאספים. על כל בול או מעטפה, שהיו מסומנים במספרים מיוחדים בקאטאלוג המוצע לקהל, רבו הקופצים, שהתחרות ביניהם גברה והלכה. מעטפה שמי חירה הנקוב בתחילת ההכרזה היה אלף פרנק, נמכרה בסופו של דבר בעשרים אלף; גליון בולים אחד ממירו

* בעקבות מברייח הבולים מאת ס. ארקדי — הוויית בשייטת — הוצאת ספרים ג. טברסקי בע"מ. תל-אביב תשי"ג.

"קפץ" ועלה מחמשת אלפים לשלושים אלף פרנק.

קאלארמן ישב, האוין הסתכל ותמה תמיהה גדולה. נסחלקה מעל פניו ארשת השלווה ונחת הרוח של אדם מדור שן עונג, שאכל זה עתה את ארוחת הצהרים הדשנה שלו, ובבת אחת התעורר איש העסקים שבו. התופעה המפליאה והמענינה ביותר שניגלתה לעיניו במחזה הזה היתה העובד דה הודאית, שהקונים אינם בשום פנים ואופן פילנטרורים. הם לא נתגלו כלל וכלל כנדבנים או תורמים. הוא ראה בחוש כי מרבית הנוכחים באולם הם אנשי מעשה וסוחרים, ואולי גם אנשי עסקים מסוגו הוא, בעלי חשיבות מסוכחים היודעים למנות יפה יפה כל פרנק ופרנק לחוד — והנה כאן הם מציעים ומוציאים מאות ואלפים! באולם לא נודמן לקאלארמן אף ידיו או מכר אחד, אשר אליו יכול היה לפנות בבקשה שיסביר לו את טיב הענין. כשנסתיימה המכירה הפומבית, לא היתה עוד השעה מאוחרת.

קאלארמן יצא מן האולם ופסע שוב ברחובות פאריס הלילית, אך מיד נתחזר לו שהתלהבות הקהל לרכישת פיסות הנייר הצבעוניות הועירות תקפה גם אותו... מתשובותיו היו מבולבלות מרוב הנחות והשערות, אך שטח זה של הספסדות לא היה מוכר לו, ומחוסר ניסיון ב"מקצוע" לא מצא בו את ידיו ואת רגליו.

למחרת השכים קום, ולאחר חיפוש ממושך מצא בית מסחר קטן לבולים שבעליו, כפי שנתברר, יהודי פולני, בן עירו. הסוחר היה אותה להרבות שיחה עם לקוחותיו, ועד מהרה נתגלה לקאלארמן "שרה פעולה" חדש ונרחב, שלא היה ידוע לו מתמול שלשום: יש להגביר דולרים ליש"ר אל ולמכרם שם בשוק השחור, ובמטבע הישראלי שיקבל תמורתם יש לקנות בולים יקרי ערך ולהבריחם לפאריס, כדי למכרם במכירה פומבית — וריחח "הוגן" של 300-400 אחוז כמנוה בקופה!

זהו עסק! "למלאכה" כזאת חיכה זמן רב. "אופרציה" כזאת היתה משאת נפשו מאז ומתמיד. "להעביר" את הסחורה אין לה דבר קל מזה... צריך פשוט להיזכר במעברות שעליהן נודדו, שעליהם הופקדו נוסרי גבול רוסיים. הוא יצטרך להעלות שוב בזכרונו את פרטי שיטת "העבודה" על פני כבישי בודאפשט — חונה — טריאסט והאמצעים שהיו נוקט כלפי המשטרה הצבאית — והכל יבוא על מקומו בשלום.

תודה לאל — ענינים אלה נהירים לו מכבר, וזאת אין הוא צריך ללמוד!

אך הוא יצטרך להתמחות בבולאות עד שיהיה בקי בטיב הניירות הצבעוניים הועירים האלה, אלא שגם בכך אין קושי מיוחד. אם יש צורך בכך — ילמד את "החורה" הזאת, ועל כל פנים ישג כתובת של בולאי מנוסה ובר-סמך בישראל ויפנה אליו.

בינתיים הוברר לו מהי סיבת הביקוש הרב לבוליישר אל ומפני מה משלמים בעדם מחירים כאלה: רב הוא מספר הציונים בעולם, ויהודים רבים מאד, גם אם אינם

שוויץ, הוא היה גוף, רזה ומהיר תנועה, ויכול להוציא מסוף אלף מילים בנשימה אחת מבלי להוציא את הסיגריה התקועה בזווית פיו. ידועות היו לו כל האמת וכל הבריות אודות הבולים של ארץ הקאנטונים ההררית ומחירו של כל בול ובול בפרנקים שווייצריים וצרפתיים, בדולרים, בלירות שטרלינג או בלירות ישראליות. קיצורו של דבר: הוא היה מעין "אנציקלופדיה חיה" לבולים שווייצריים. בשבתות היה מרכז סביבו קהל מאזינים במעוזן הבולי אים ומספר להם במשך שעות פרטי פרטי מתולדותיו של איזה בול שהוצא בשנת 1872, למשל, שבטעות סבור עתה בו במקום הסיפרה 6 הסיפרה 6, או שיש בו שלוש עשרה "שיניים" בקצותיו במקום ארבע עשרה...

באחד מימי הקיץ הלוהטים התחיל משה ברול לבקר בחנויות הבולים, כשהוא לבוש בגדי חג ותיק עור חדש ומהודר בידו, ובכל אחת מהחנויות היה קונה בולי ישראליים בסכומים הגונים. התעניינותו של המומחה לבולי שוויץ בבולי ישראל, וביחוד סכומי הכסף הנדולים שהוציא בבת אחת כדי לרכוש בולים אלה, עוררו את סקרנות מכריו החנוונים — הבולאים, וכששאלוהו לסיבת השקיעות ההון הזאת, היה משיב לכולם כי לפני שבוע קיבל מאחד מקרוביו בירושה סכום כסף מסוים, שהחליט להשקיעו בבולים ישראלים. הוא היה עומד על המקח בתוקף רב, ובסופו של דבר דוקן את החנויות מבולים ישראלים יקרי ערך, וביחוד מהבולים שהוצאו לראשונה בשנת 1948 — שנת יסוד המדינה — ובעד הכל שלם בכסף מוזמן, שהיה מושך ומוציא מתיקו הגדוש, באותם הימים אפשר היה לפגשו בבתי-המסחר לבולים בתל-אביב, ירושלים וחיפה כשהוא עומד רכון על דוכן הסחורה וברי דו זכויות מגדלת, שבעזרתה היה בודק את הבולים וברי חר מביניהם את הדרושים לו.

על דלת בית המלאכה שלו לייצור ארנקי נשים התנוססה כל השבוע הכתובת: "סגור מסיבת מחלה".

(המשך יבוא)

ציונים, רוחשים חיבה וידידות למדינת ישראל. בבתי יהודים בכל העולם, ממלבורן ועד אוטאבה ומאמסטרדם ועד סן-פראנציסקו, רוסכים ברצון, מנימוקים סנטימנטאליים, סידרות של בולים ישראלים, ואם בעל הבית בכבודו ובעצמו אינו קונה או מאסף אותם, הרי ילדיו לזהטים אחרי הבולים והמעטפות. והרי באמת מעניין וגעשם ליהודי די שתהא בידו מעטפה שעליה תמונת גן ילדים משער העמקים, או של ריקודי עם בדליה, וכן ליהנות מבית צחוקו של ילד חבוש כיפה המדליק גרות חנוכה, כפי שהוא מצויר על מעטפת מכתב מאפיקים, או להחזיק ברשותו כמין קמיע גיליון של בולים עם חותמת של סיף הדואר ליד הקונגרס הציוני! האם מישוהו יסרב לרכוש בול כזה?

ועכשיו נתאר לעצמנו איזה "ציוניסט" בהאואנה או באוסלו, המאסף סידרת בולים כזאת ולהשלמת האוסף שלו חסרים חמישה או שישה בולים. במקרה כזה ודאי ירכוש את הבולים החסרים לו ולא יירתע מפני המחיר שיידרש ממנו. הנה הסנטימנט, שניצולו המוצלח עשוי להביא ריווח ניכר! כזאת וכזאת חשב קאלארמן לאחר שבן-עירו, הבולאי המומחה, הסביר לו את הסוגיה החדשה שעוד אמש לא הבין בה ולא כלום. והוא החל לפעול זיד: השיג אשרת כניסה לישראל כתזיר, והדולרים, שהקציב לצרכי העסק החדש, נתגלגלו עוד בפאריס בפתק קטן שהבטיח לו תמורתם לירות ישראליות לפי שער המטבע בבורסה השחורה בתל-אביב ביום הגשתו "לח-עודתו".

ימים אחדים ישב בחנותו של בן-עירו, "למד את המקצוע" ורשם בפנקסו מה הם הבולים הרצויים והנדרשים שערכם רב ביותר, ומושלם בידעת "מקצועו" החדש ומצויד בפתקים ובכתובות — יצא קאלארמן לישראל... ב.

משה ברול, יצרן של ארנקי נשים, היה ידוע בחוגים מצומצמים של בולאי תל-אביב כאשר בולים קלאסיים של

הפרעות חשמליות בקליטת תכניות רדיו

י. שבק

של מנוע מסוג זה נוצרים ניצוצות. השפעת הניצוצות דו-מה לזו של משדר קטן השולח גלי חשמל דרך קווי רשת החשמל בדירה לתוך המקלט. ניצוצות חשמל נוצרים גם ע"י מכשירים חשמליים אחרים שעקב פעולתם יש צורך לפתוח ולסגור בהם את המעגל החשמלי לעתים תכופות. גם מנורת אור יום מיושנת משמשת כמחולל של תדירות יות שמע, חוסי המתח הגבוה העיליים (Overhead) של קווי חברת החשמל יוצרים ניצוצות, תופעה הקרויה בשם "תופעת העטרה" (Corona Effect).

הרעש, או יותר נכון ההפרעה שעליה נדבר להלן, היא אותה תופעת הלחי הבלתי רצויה המופיעה בתכניות הרדיו שלנו, הן במוסיקה והן בעת שיחה. גורמי ההפרעה נמי צאים לרוב סביבתנו והם: מכשירי הקידוח אצל רופא השנים; מכונת ייבוש השערות במכון ליופי; המעמון החשמלי בדירה; מכשירי הכשול במטבח; מנורת "אור יום" (Fluorescent Light) מכונות חולפות וכו'.

איך מפריעה פעולת מכשירים אלה את הקליטה: רובם מכילים מנועים בעלי מברשות. בשעת פעולתו

האם ישנם אמצעי נגד כלשהם?

כן, אולם אין זה קל להשתמש בהם. קיימות הוראות בדבר השימוש במשתקים (Suppressors) והרכבתם במכשירים היוצרים את ההפרעות. התוצאות אינן משביר עות רצון תמיד. מידת ההצלחה תלויה במקום המצא של מכשיר הקליטה. אם המקלט קרוב לתחנת השידור, השיתוק (Suppression) קל יותר מאשר במקרה שהמקליט נמצא בריחוק מקום מתחנת השידור, שם עוצמת השדה (Field Intensity) של המשדר קטנה והשיעור תוק אינו יעיל.

האם יש הכרח להתקין משתקים על המכוניות היוצרות את ההפרעות?

אין זה הכרחי. הקהל סבור שישנם חוקים המכריחים את הצד הגורם להפרעה לחסלה. אין חוקים כאלה. כל אחד יכול להשתמש במכשיריו אם לצרכי עבודתו או לשעשוע בלבד בכל עת ובכל שעה.

הישנם אנשים מוכנים להתקין משתקים?

כאלה אינם נמצאים למכביר. רובם ככולם אינם מוכנים לשאת בתוצאות התקנת המשתקים וטוענים שהמכשירים שלהם נמצאו מתאימים ע"י חברת החשמל, מהם טוענים שעבודתם חשובה להם יותר מאשר האונה של זולתם לתכניות הרדיו.

האפשר להשיג משתקים?

לא. למכשירים אלה צריך חברים משובחים. שאפשר להשיגם רק במטבע זר, אין לקוות שתנתן זכות בכורה

לקנות חברים אלה. נוסף על כך, אין באפשרותנו ליצור משתקים בעלי איכות רצויה.

מה עושה הדואר כדי להיטיב את המצב?

במקרה של הודעה לתנהלת הדואר על הפרעה נשלח מומחה כדי לעמוד על טיבה. המומחה מנסה לשכנע את הצד הגורם להפרעה לסלק אותה ונותן לו את ההוראות המתאימות. במקרים רבים, מגלה המומחה שבעל הדירה משתמש במכשירים לקויים או שמכשיריו צריכים תקון מפני שיש בהם סכנת נפשות למשתמש בהם במצבם הנוכחי. הוראות המומחה ברוב המקרים חוסכות כסף וחלקי חלוף יקרים.

והנה כמה פרטים על המומחה ועבודתו:

(א) אין הוא חבר הכנסת וכן אינו יכול לחזק חוקים נגד הפרעות.

(ב) אין הוא שוטף ולכן אינו יכול — כפי שמאמינים רבים חושבים — לאסור אנשים שבביתם נמצא שורש ההפרעה ואין הם מוכנים לסלקה.

(ג) אסור לו לתקן במקום את הקלוקלים במכשירי הרדיו, מקררים, מזהמים או מכשירי חשמל אחרים, למרות שהקל הוא היה רוצה בכך.

(ד) אין הוא יכול להחזיר את דמי רשיונות הרדיו במקרה שבעל הרשיון טוען שלמעשה אינו נהנה מתכניות הרדיו כתוצאה מהפרעות.

הוא עושה את המוטל עליו בנאמנות, אדיבות ובלי כל תשלום, ומעביר את תוצאות מחקרו לממונים עליו.

העברת חברים במלפון

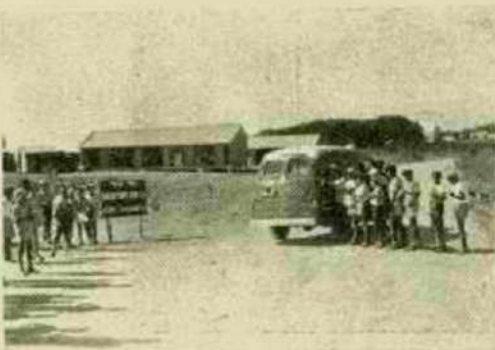
באש ומים

י. מדניצקי

חייבים לעמוד מול אויב לא פחות מסוכן; השטפונות ש"כבשו" איזורים שלמים במערבה של צרפת. ורק השטפונות שארצו השנה עלו עליהם בהיקפם ובעצמתם הנוקים שנגרמו, בין ה"2 ל"10 בפברואר ירדו גשמי מבול באזור בורדו, שלא נודעו במקום זה במשך מאות בשנים. למרבית האסון גרמה עלית טמפרטורה פתאומית להפשרת שלגים מוקדמת. לרגל השתכפות המים עלו הגרונות, האדור ויובליהן על גדותיהם וגרמו להצפה כל-לית בכל האזור. אימת חורבן שררה בכל. הגשרים כוסו מים, פסי הרכבת נותקו ושדה התעופה האזורי הוצא מכלל שמוש במשך 6 ימים. במקומות רבים נפרצו הד"יקים והמים נאו בשיוצור מבהול עד כדי מטר לשעה. חוות וכפרים כוסו כליל ומעל פני המים בלטו הרעפים האדומים של הגגות. גם בתי דואר רבים הוצפו כמובן והשטפון איים גם על מרכבות טלפון על כל צידן היקר שפורק והורם כדי למנוע קלקול. עובדי הדואר לא נבוכו, הבעיה העיקרית היתה גם פה ארגון התחבורה מחדש. ניסו בשיט ועם שכיכת המים אורגן בהזדמנות הראשונה דואר נע ע"י מכוניות כבדות שהצליחו להעביר כמעט מדי יום ביומו את הדואר היוצא והנכנס לתעודתו. מס"רת הדואר ע"י הדוורים התנהלה בימי השטפון בעזרת סירות ולא היה מחזה נזיר לראות דוור בתחזיקו ביד האחת במשקל ובשניה באוגד המכתבים. כך קיים הקשר בין התושבים נצורי "המבול".

כ"95 עובדי דואר נפצעו בימי השטפונות אך לא נמצא אחד שיסרב למלא את התפקיד שהוטל עליו. גם ההנהלה האזורית הצטיינה בתכנון העבודה וארגון התחבורה היעיל הועלה על גם כדוגמה לעובדי הדואר הצרפתי והעולם כולו.

מסירותם ונאמנותם הבלתי מסויגת של עובדי הדואר בשתי הארצות מעידות מה חזק הוא רגש האחיות הט"בוע בדמם של העובדים וערכם החיוני של שירותי הדו"ר בכללם. לפי: Union Postale

דואר נע בחוף אשדוד

דורנו הוא דור הטכניקה הכל יכולה והשביל הדרוך. גם פקיד הדואר דורסים בנתיב סלול של תקנות, הוראות ושגרה ואינם נזקקים כמעט לשכל הישר או ל"קומון סנס" כפי שהאנגלים רגילים לכנותו. אך קורים גם עכשיו מקרים בהם חייבים עובדי הדואר, אף בדרגות הגמוכות, להחליט על דעת עצמם החלטות בעלי חשיבות ממדרגה ראשונה. החלטות אלו חשובות הן לא רק מבחינת נהול השירותים התקינים; הן חושפות קודם כל את אסיו וקובעות את מדת אחריותו ויכולתו של מבצען. משמחת לכן במיוחד העובדה שבימי סכנה חמורה ידעו עובדי הדואר, לא רק להתגבר על הקשיים ולעמוד במבחן, אלא גם לשמש מופת לאוכלוסייה כולה במסירותם ועזו רוחם.

ציונו לדוגמה שני מבחנים שארצו בעת ובעונה אחת בשתי ארצות שונות לפני שנה בקירוב:

בסוף ינואר, 1952, כשחום הקיץ להם באוסטרליה בכל תקפו, פרצו שרפות שהתפשטו ביערות חילס הדרומית וקווינסלנד, שהשימדו כל אשר בדרך: כפרים, חוות ובתים רבים בעיירות קטנות, ואיימו גם על ניתוק התחבורה של הדואר, שפירושה שיתוק מוחלט של העבודה.

עובדי הדואר לא נרתעו ובמחנות על אנושיים המשיכו במלוי תפקידם. כאשר האש הזדונית שחתה לאורך של ק"מ רבים את אדני הרכבת ואיימה על ניתוק העורק הראשי בין סידני ומלבורן, הועבר הדואר בחלק המנותק ע"י 4 עובדים בקרונות יד במשך 16 שעות רצופות. העברה זו חלה לאחר יום העבודה הרגיל של ארבעת הבחורים אך הדואר הגיע לתעודתו בשבילים עקלקלים, כמעט בלא כל איחור ובלי כל נזק, למרות הצורך להתגבר על מכשולים לאין ספור והסכנות שארבו להם בדרךם רבת החתכים.

אומץ לבם של 4 בחורים אלה לא חזה תופעה בודדת בים האש שאפף חלקים גדולים מחלקה המזרחי של יבשת אוסטרליה. בתי הדואר באיזורים המסוכנים המשיכו לפעול גם בשעה שהלהבות התקרבו במרחק של עשרות מטרים בלבד וכאילו נשכחה שעת הנעילה. הלחץ על קוי המרכאות היה רב ביותר אך כל פניה נענתה מיד ובמקרים רבים נהפך בית הדואר למרכז הפעולה לכיבוי השרפות וכמובן מקור של ידיעות על משפחות וידידים באיזורים המסוכנים. באחת העיירות הקטנות נשארה מנ"הלת הדואר בעבודה במשך חמש יממות רצופות והצילה את בית הדואר מכליון. אכן, לא תמיד התרחשו נסים מעין אלה אך כמעט בכל מקום נצלו דברי הדואר והרכוש הגידר בשלמותו. התנהגות זו הצילה את הרכוש וייצבה את דעת הקהל ע"י מניעת פאניקה כללית של האוכלוסייה באיזורים הנגועים.

כמעט בעת ובעונה אחת היו עובדי הדואר הצרפתי

פכים קטנים

ש. ניסנבוים

ו. גלגול של מכתב

(מרשימותיו של צנוור במלחמת העולם השנייה)

— מה הצעתך ?
— הצעתי ובקשתי, עניתי לו, להעביר מיד מכתב זה באירון מיוחד לתעודתו והוספתי שהנני מוכן לשלם את כל דמי ההוצאות הכרוכות בזה.
— טוב, תשאיר את המכתב אצלי ואראה מה אוכל לעשות.
חזרתי לחדר עבודתי כשאני כולי נרגש וחכיתי לתשובה. עברו כשלוש שעות שארכו בעיני כשנים. לבסוף צלצל הטלפון והמנהל הכללי קראני לעלות אליו. נכנסתי והוא פוגש אותי בחיוך ואומר :
— מכתבך כבר הגיע לקושטא, הנך מרוצה ?
— תודה רבה לך, אדוני המאיור, עניתי לו, הצלת שבע נפשות ממות בטוח וזכית במצוה שאין ערוך לה, וכעת הרשני נא להעדר מהעבודה לשעות מספר.
— לשם מה ?
— כדי להשיג את הכסף הדרוש שהבטחתי לשלמו.
— האם יש לך אפשרות כזאת, הוסיף לשאלני בבת צחוק.
— לי אין סכום כזה, אך מובטחני שהקהילה היהודית בקהיר תקציב לי את הדרוש כי על כן שבעה בחורים אלה יהודים המה.
— והאם באמת תחשוב שהקהילה היהודית עשירה מהאמיפריה הבריטית ? לך לשלום כי הענין מסודר.
יצאתי מחדרו של המנהל כשעניי זולגות דמעה ובלבי תפלה : "זכרה לו אלקי לסובה !"

זה קרה בעיצומה של המלחמה, שבעה בחורים יהודיים ערקו מהצבא הבולגרי ועברו את הגבול הטורקי, ממשלת אנקרה הרשתה לפליטים להשאיר מספר ימים בטורקיה כתנאי שבעבור זמן מה יעזבו את גבולות המדינה, אחרת היא תסגירם לארץ מוצאם. נציג הסוכנות היהודית בקושטא הודיע על כך מיד לירושלים והדגיש את חומרת המצב כי במקרה של הסגרה הרי שבעה בחורי רום אלה יהיו צפויים למשפט מות, הסוכנות היהודית בירושלים ענתה והורתה לבא כוחה בקושטא להעמיד מיד לרשותם סרטיפיקטים הדרושים לעלייתם ארצה. המכתב נשלח באופן דחוף אך במקום לקושטא הגיע המכתב לשולחן הצנוורה בקהיר, אשר במצרים. פתחתי את המכתב, קראתיו פעם ופעמיים ועמדתי על הסכנה שנתונים בה הבחורים. ברור היה שכל שעה היא יקרה, כי בינתיים יתם הומן שהממשלה הטורקית הקצתה לפליטים וחייהם תלויים להם מנגד.
בקשתי מיד ראיון אצל המנהל הכללי של הצנוורה, הבאתי לפניו את הענין ושאלתי אם הממשלה הבריטית תהא מעונינת שעריקים מצבא האויב יבואו על ענשם בעד מעשה זה ?
המנהל הכללי, בעצמו איש צבא ותיק, הקשיב לדברי ושקע במחשבותיו, לבסוף פנה אלי ושאל אותי :

מוסד הדואר בקהיר

איך נגדיל את ההכנסות מהרדיו

א. שץ

כמה חדשים עובדים ארעיים אשר יבצעו את הבקורת בכל עיר, כפר, מושב וקיבוץ וידביקו מספרים רשמיים על כל מקלט בארץ. הכנסות ממכשע זה תכסנה גם את ההוצאות של העסקת עובדים ארעיים במשך כמה חדשים.

ההנחה כי הווררים יכולים לערוך בקורת דומה בזמן החלוקה היא מוטעית יען כי הדוור יראה בעבודה זו עבודה נוספת ולא יבצע אותה כראוי. כדי להקל על בעלי המקלטים יש לצייד את המבקרים במלאי של בולי רדיו ופנקסי הרשיון ולאפשר למבקרים לגבות את דמי הרשיון במקום.

קשרי תקציב של "קול ישראל" הביאו לצמצום תכניו תיו לצערם של מרבית אזרחי ישראל.

נוסף על גביה מסודרת של דמי הרשיונות יש להנהיג פרסומת מסחרית ושירות מודעות על גלי "קול ישראל" בין תכנית לתכנית במשך דקות מספר. בהרבה מארצות אירופה ואמריקה נהוג שירות דומה ומשמש מקור לא מבוטל להכנסות שירותי הרדיו.

על כל מנהל דואר הן בעיר והן בכפר מעיקה, בלי ספק, ההזנחה בשטח רשיונות הרדיו. אלפי לירות הולכות לאיבוד מדי חודש בחודש מחוסר יכולתנו לגבות אותם מבעלי מקלטי הרדיו בארץ. עם כל השוורים שהגענו בשטח זה לא נוכל לאשר בשה מלא כי קיימת בקורת הרשיונות אשר תקיף את כל בעלי המקלטים בארץ. נוכל לאשר בלי היסוס כי אלפי תושבים בעלי מקלטים נהנים מן ההפקר ולא הוציאו רשיון ואף לא חדשו אותו בזמן. כדי לתקן הזנחה זו, עלינו להכריז על מבצע הבקורת הכללית של הרשיונות בחורף, יש להנהיג מספרים על כל מקלט במדינה ע"י הדבקת תו רשמי עם מספר סדורי אשר יירשם בגוף הרשיון של בעל המקלט. מספרים אלה יש להנהיג על כל מקלט הנכנס לארץ דרך המכס ולמנוע ע"י כך הברחת אלפי מקלטים מבקורת; על כל מקלט אשר בבית מסחר, בבית מלאכה ובבית חרושת למקלטים בארץ יודבק תו זה. כדי לבצע משימה זו תהיה נאלצת הנהלת הדואר להעסיק במשך

— יוחנן — אמר מנהל המשרד לנער החדש, — אני צריך את מספר הטלפון של מר תלמי, ראה בספר הטלפונים מהו המספר.
כעבור ארבע דקות טפח המנהל את כתפו של הפקיד החדש ושאלו בלגלוג:
"נו, כבר מצאת את המספר?"
— עדיין לא, אך אני מתקדם יפה, כבר הגעתי לאות חית.

אחד המגויים (אל מפקחת מרכות הטלפונים): זר פר חים זה הוא בשביל הטלפוניסטית.
המפקחת: תודה רבה, אדוני, אתה מחלק מתמאה לשיר רות שלנו.
המגוי: — מתמאה? כלל וכלל לא נתכוונתי למתמאה, סבור הייתי כי כולן מתו.

הפרופיסור חש כי בריאותו לקויה והלך להיבדק אצל רופא.
— הוצא את לשונך, — ביקש ממנו הרופא, — ואמור בבקשה א.
— א — נענה לו הפרופיסור.
— הגרון בסדר, — קבע הרופא. — אולם על שום מה מודבק בול על לשונך?
— הו, תודה רבה, אני מחפש אותו כבר שלושה ימים נראה איפוא, כי שכחתי על קצה לשוני.

לקט מוגש מאת ש.ח.ט.

הרופא לחולה:
— באמת מצב בריאותך תקין. — כל מה שעליך לעשות הוא להיות יותר מחוץ לבית. לך בכל יום שנים או שלושה קילומטר, אגב, מה מקצועך?
— אני נושא המכתבים, דוקטור.

* מתוך הספר "העולם צוחק" — מיטב הבדיחה הלועזית — תרגם יצחק לבנון — הוצאת ספרים אחיאסף בע"מ, ירושלים — השי"ג.

— שוטה שכמותך! והרי המכתב הוא אנונימי!

— הוא נשבע לי, כי הוא נכון לעבור אוקיינוס סוער
ובלבד שיזכה להסתכל רגע קט בעיני.
— מתי אמר זאת, אמש?
— לא, אמש טילפן והודיע שאני יכול לבוא מפני
הגשם.

גן - החיות

....הלו! "16"! כאן מקרה דחוף!...

אבא לוקח את המטפחת של יואב ועושה קשר באחת מקצותיה.

— אבא — שואל הילד — למה אתה עושה קשר?
— אמא ביקשה ממני לעשות כן, כדי שלא אשכח להביא
ניס את המכתב שלה בחיבת המכתבים.
— ואתה הכנסת אותו?
— לא, אמא שכחה לתת לי את המכתב.

העתונאי הידוע ג'ון קונטר מספר על עתונאי אמריקני
אחר, שכתב מכתב מיאפן לחברו ובסופו העיר: "איני
יודע אם המכתב יגיע לידך, משום שהצנזורה היאפנית
בודאי תפתח אותו". כעבור כמה ימים קיבל העתונאי
מכתב מהנהלת הדואר היאפני, ובו כתוב: "הדברים
שכתבת במכתבך על הצנזורה אינם נכונים. אין אנו פת'
חים מכתבים".

פקיד שנתקבל לעבודה בדואר, היה ממלא שאלון. אחת
השאלות היתה:
— מיהו הממונה הישיר עליך?
הפקיד ענה בלי היסוס: אשתי.

הרי זה עסק ביש! זה עתה קיבלתי מכתב שכותבו
מאיים עלי, כי ירצחני נפש אם אוסיף לחזר אחרי בתו.
— ועל כן אתה מצטער? תפסיק את חיזורך וחסל.

זוטות

ראשון שלחתימה מצולמת יהיה תוקף משפטי רשמי.
שידור דרך כבילים של מתח גבוה, חברות חשמל בשבדיה,
בשיתוף פעולה עם גורמים שונים בשטח השידור, מבצעים
נסיונות בהעברת שידורי רדיו, בקווי כוח של 130, 220
ו-380 קו, לבעלי מקלטים המתגוררים בקרבת קווי כוח
והסובלים מהפרעות קורונה (Corona) הנסיונות מראים
כי הקליטה מקווי כוח ברורה בטווח של כמה מאות ק"מ
מתחת השידור, והשידור החדש יבטיח שיפור ניכר בשר
רמת הרדיו של הארצות בהן קיימת רשת צפופה של קווי
מתח גבוה, כגון שבדיה שוויצריה ואחרות.

רשת — ב — תוך 4 השנים האחרונות הרחיבה חברת —
בל — את רשת הטלוויזיה שלה עשרת מונים. כמו כן
הוסיפה החברה 8.5 מיליון טלפונים ובוה מגיע מספר
המנויים של "בל" ל-39 מיליון. חברת "בל" מעבירה
בממוצע 250,000 שיחות ביממה.

שירותי הטלפון בהודו. הודו ששטחה 34 מיליון קילומטר
מרובע ואוכלוסייתה 361 מיליון יש בה 543 מרכזות
טלפון מהן 106 מרכזות אבטומטיות שאלהן מחוברים
כ-55,000 מנויים ו-109 אלף מנויים נוספים מחוברים
למרכזות יד.

מספר התאים הציבוריים הוא כ-1300, מספר הקוים
הבינעירוניים 1850 ומספר הקוים הבינלאומיים 35.
ההכנסות הנקיות של שירותי הטלפון בהודו מהוות
40% מכלל ההכנסות, שהסתכמו בשנה האחרונה ב-20
מיליון לירות.

שיטת פקסימיל (Facsimile). בשירות בנקים. מספר בני
קים בארצות הברית הקימו ביניהם שירות פקסימיל
שבאמצעותו מעבירים הוראות שונות בחתימות מחייבות
בנוגע למעילות בנקאיות רגילות. השיטה החדשה נקראת
אינטרפאקס (Intrafax) ומרכזו בניו יורק. זהו מקרה

רישום האימפולסים של המוח

מובנן של צורות הגלים במחקר של הפרעות עצבים. אנצפאלוגרפיה (Encephalography) חשמלית — או חקירת הפעולה החשמלית של מוח האדם — חשיבותה הולכת וגדלה בתור אמצעי עזר לקביעת מחלות שונות וכן חשיבותה רבה בבדיקות פסיכולוגיות.

המתחים הנוצרים במוחו של אדם בריא מתחלפים באופן תמידי אך צורות הגלים הן בלתי קבועות, תכנם 10 הרץ בערך, והאמפליטודה משתנית בנבולות בין אפס ובין 100 מיקרווולט. צורות גלים אלה הן סימן רגיש ביותר לפעולתו של המוח, כי צורתן של הגלים מושפעת לא על ידי גורמים חיצוניים כגון אור, קול, מכה חשמלית בלבד אלא גם על ידי מאמץ רוחני ותופעות שונות של אנומאליות.

מחלות רוח שונות ניתנות לדיאגנוזה, היות ולכל אחת מהן צורת גלים אופיינית משלה. מחלת הנפילה (אפילפסיה) וגירולי מוח, למשל, ניתנים לזהוי על פי גל בן תכף נמוך מהרגיל ומקומה המדויק של הגירולי ניתן לאיתור על ידי הנחת האלקטרודות על גולגלתו של החולה.

האנצפאלוגרף החשמלי המשמש לרישום צורות הגלים הנו ביסודו מגבר יציב עד מאוד המפעיל מכשיר רישום

מצייר או איסצילוסקופ. יתרונו של רישום עט הוא בה-כנת תרשים קבוע, אפשר לציירו במספר עטים למען רישום פעולות רבות של המוח בבת אחת.

לקט ידיעות החודש

על המתרחש בדואר ישראל

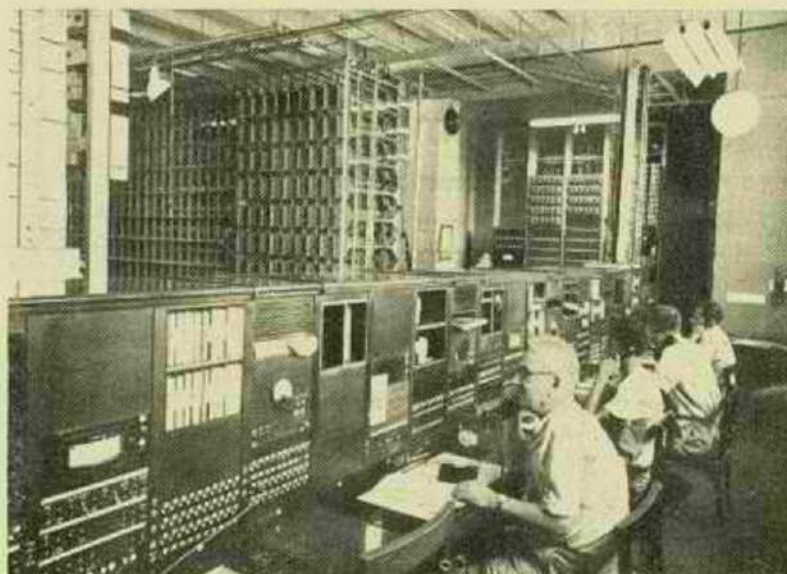
סוכנות דואר בכפר אונז. ביום 29.1.53 נפתח סוכנות דואר סוג ב' בכפר אונז.

מרכז טלפונים בעוספיה. ביום 20.1.53 נפתח בעוספיה מרכז חצי-אבטומטי בקבול של 10 מספרים למגויים עם קו דו-כיווני למרכז חיפה.

המרכז פועל בכל שעות היום והלילה ושיחות אליו אפשר להשיג באמצעות המרכז הבינעירוני בחיפה.

מרכז הטלפונים בכפר ויתקין. ביום 29.1.53 הוחלף הציוד הקיים (שיטת מגנטון) והמרכז הפך לאבטומטי "אלביס" בקבול של 50 מספרים למגויים עם שני קווים דו-כיווניים לנתניה.

מרכז הטלפונים בירושלים. הקבול של המרכז האבי-טומטי בירושלים הוגדל ב-200 מספר למגויים. הקבול הכולל של המרכז הוא כיום 5400.

שולחן הבוחנים במרכז הטלפונים האבטומטי בחיפה

דואר שוויצריה על סף השנה החדשה

ש. חיים

בשאלה זו ואף נתקבלה החלטה שאין לקבל למשלוח כל דברי דואר שגדלם קטן מ-10x7 ס"מ (השנה היו כרטיסי ס' ברכה אף בגודל בול רגיל) אך תקנה זו תכנס לתקף מה בדואר של פנים הארץ רק ביולי הבא ובדואר בינלאומי מי באחד ביולי 1955.

מצב זה אינו רק בלזון — בגנבה, מחתימים, בדרך כלל, 80% מכל המכתבים במכונות פטור (הנותר מוחתם בחר תמות יד) והנה מספר המכתבים המוחתמים בעיר זו, ביום רגיל הוא 61,000 אך בימים האחרונים של השנה (המספרים הם משנת 1949) הגיע המספר ל-233 אלף ביום ה' 29 לדצמבר, 300 אלף ביום ה' 30 לחודש ו-272 אלף ביום האחרון של השנה.

פרשה מיוחדת היא הדואר המיועד ל"סבא חורף" (דמות אגדית הנקראת בשמות משמות שונים), רוב הכותבים לפי כתובת זו הם מבני עניים שאין ביכולת משפחותיהם להעניק להם מתנות לקראת החג והרי הם פונים בבקשה ל"סבא חורף" בכבודו ובעצמו. הדואר נענה גם לשולחים אלה וכל אחד מהפונים מקבל תשובה ולפעמים גם תשורה.

ג. ב. ברגע האחרון הגיעו כמה מספרים סטטיסטיים על פעילות הדואר בעיר ג'ניבה בימי סוף השנה האחרונה. מכתבים. דרך מכונות הפטור עברו: ב' 28.12 שבעים אלף, ב' 29.12 מאתיים ושלשה עשר אלף, ב' 30.12 שלוש מאות וששה אלף, ביום האחרון של השנה מאתיים ששים וארבעה אלף וביום הראשון לינואר שבעים אלף.

חבילות. מהחמישה עשר לדצמבר ועד היום האחרון בחודש נתקבלו למשלוח — 109,908 חבילות ומספר החבילות שנמסר לחלוקה בין תושבי העיר באותה התקופה הגיע ל-174,582.

סוג דאדעא חד הוא. הפרובלימה העומדת בפני דואר ישראל עם פרום השנה החדשה אינה ישראלית בלבד. גם בשוויצריה עומד הדואר בפני קושי רב עם התקרר השנה החדשה. בימים אלה גדל העומס והנהלת הדואר מוכרחה לנקוט אמצעים מיוחדים כדי לעמוד בפני העומס הרב ולהתגבר על הקושי בעבודה. כשלושים יום לפני ראשית השנה פונה הדואר השוויצרי לקהל בבקשה להזדרז ול' העביר את דואר החג. הציבור נענה בחלקו אך למרות זאת הקושי אינו קטן. בעיר לוזן, למשל, גייסה הנהלת הדואר את כל עובדיה ללא הבדל תפקיד ודרגה, היא גם קראה להתנדבות מהחוג ורבים מבין תלמידי האוניברסיטה טאות נענו לקול קריאתה זו. באו גם עובדי הדואר שיצאו לפנסיה. בס' קבל דואר לוזן תוספת כח אדם של 6500 ימי עבודה. אך עם כל זאת רבתה העבודה והנהלת הדואר עברה יומם ולילה בספלה בדואר של ימות החגים. דואר חג זה הוא מורכב מהעברות כספיות (בשוויצריה נוהג הציבור לסלק את כל חשבונותיו השנתיים בהמתאות דואר. בסניף דואר אחד שבעיר לוזן הועברו ביום ה' 28 לחודש דצמבר המתאות דואר על סך 1,934,325 פרנק), חבילות שי (ביום ה' 22.12 נתקבלו למשלוח בבתי הדואר 28,794 חבילות), מכתבים (המספר הממוצע של מכתבים ביום רגיל הוא 37,000 ליום ובסוף דצמבר — מגיע מספר המכתבים ליום עד 80,000) ולבסוף כרטיסי ברכה, או ה"פשפשים" לפי שקוראים להם בסלאנג של עובדי הדואר. מספר הכרטיסים הנשלחים עולה למיליונים. חברה מסחרית אחת בעיר לוזן העבירה השנה לא פחות מעשרים אלף כרטיסי ברכה ללקוחותיה.

שאלת ה"פשפשים" או מכת מצרים מספר אחת עשרה מטרידה לא רק את הדואר בלוזן אלא אף את האגוד הבינלאומי. בקונגרס האחרון שנתיכנס השנה בבריסל דנו

מכתבים למערכת

לאחר כמה ביקורים יודיענו החבר מעל דפי עתון זה שלא היתה לו שום הזדמנות להיות עד לכל תופעה הדור מה לתוכן שברשימתו, כי אז נשמח כולנו לגאולתנו המתקרבת ובאה...

נבקר אנו את עצמנו ולא נחכה עד שיעשו זאת אחרים. וכאשר יתרגו אי-פעם טלפונאי, טוב או רע, מעומס עבודה ומלחץ, דבר השכיח ברוב שעות עבודתו, עצמי לו שיוציא לרגע קט חוברת מס' 9 ויציץ בדף 9 לתוך "מבצע האדיבות". ומובטחי ש"מעז יצא מתוק..."

בבית מרדכי חנין

★

לכ"ב מערכת "דאר"

ירושלים

ברצוני לתמוך בהצעתו של מר איסר עין-חבר שפרסם במאמרו "טלפן צבורי בשני כותנים" ("דאר" מס. 8).

שירות זה, שהוא אחד מהחיוניים ביותר קיים זה שנים בכמה מארצות אירופה, ומתפלא אני שעד היום לא הונהג אצלנו.

כפי שכותרת בעל המאמר, אין שום מניעה טכנית להג' היג שירות זה, וברצוני להוסיף שזה גם לא דורש הוצאות מיוחדות אלא קצת רצון טוב מצד המעוניינים בדבר, וה' שירות יכול להקל בהרבה על הקהל שלנו, ובודאי יכניס לא מעט לקופת הדואר.

כדאי וכדאי שהצעה זו תגיע למקום שהוא צריכה לה' גיע כדי שנוכל להעמיד טלפון ציבורי בשני כותנים לש' רות העם בזמן הקרוב ביותר.

בב"ח

יולס ברוך

עפולה

לפני כמה עשרות שנים יצא באמריקה בול המראה את קולומבוס כשהוא עומד ליד מעקה אניות ומביט במשקפת לעבר יבשת אמריקה המשתרעת מרחוק. באותו יום העירו את תשומת לב שלטונות הדואר לעובדה, כי בזמנו של קולומבוס לא היו משקפות. הוכח, כי את המשקפת המציאו בתקופה יותר מאו' חרת. מיד ניתנה הוראה לכל בתי הדואר ברחבי ארה"ב להפסיק את מכירת הבול ולהחזירו ללשכה הראשית. כמה מאות בולים, שנמכרו בינתיים, הועברו מיד-ליד במחירים מופקעים והמסחר בהם נמשך עד היום הזה.

ר. מ. ר.

לכ"ב מערכת "דואר"

ת. נ.

מתוך נסיוני למדתי שרק תוך הבנה ויחס חברי הדדי יכולה העבודה להתנהל תוך סדר ויעילות. כמוכן, צריכה להיות משמעת אך לא עריצות וצריך להיות פקנה אך לא צליפות ודרך להשפלת העובד; לכן יש צורך לעקור מן השורש את ההרגלים אשר אינם הולמים את רוחנו — רוח של אומה מתחדשת תוך שאיפה לכל חדש שהוא מועיל ותוך הונחה של ישן שהוא מוזיק. יש לספה יחסי חברות תוך שמירת גבולות המותר והבלתי רצוי. יחסים טובים בין העובדים יהיו הגורם ליחסים טובים בין העובד והלקוח. מבצע האדיבות חייב להתגשם קודם כל בין העובדים עצמם.

בב"ח

שרה ראשוני

דואר טבריה

★

לכ"ב מערכת "דואר"

שלום וברכה!

כתשובה למכתב למערכת של ח' מרקוס מעפולה בח' ברת מס' 10 בענין "מבצע האדיבות" הגני רוצה למסור לו שדברי נכתבו אך לנוגעים בדבר ורק לחלק מהציבור שלנו ולא הוגדרה מידתו של חלק זה, והוא יכול להיות חלק קטן מאוד ואני רוצה להאמין שבאמת כך הוא הדבר. הלואי.

כאשר אמר ר' להשחית את סדום בקש למצוא בעיר החסאים מספר כלשהו של צדיקים, ואפילו עשרה לא נמצאו. המפרשים אומרים שאילו, לפחות, נמצא בעיר צדיק אחד, לא היתה נחרבת.

ההיפך הוא בענין שלנו. בתוך חבר עובדים טובים, אם ימצא אחד, ולו "פרט" אחד בלבד המשתמש בב' טויים שברשימתו או בדומה להם (ענין התלונות מהקהל הוא נושא אחר לגמרי ואין אנו נכנסים הפעם לתחום זה) הרי הוא עלול להרעיל את כל הסביבה ולקלקל כל חלקה טובה שעובדה והוכשרה. וודאי לא יתנגד חברי היקר חיים מרקוס אם בכוחות משותפים, ובכל מיני אמצעים נשתדל לבער כל עשב שוטה העולה וצומח בערוגותינו...

איני משער שמטרת חברי המתוכנן היא לאלצני להר' כוח מעל דפי עתון זה הוכחות ברורות ומפורטות: "מי ומי? בודאי יסכים אתי החבר כי לא כאן המקום.

הח' מרקוס בעצמו מודה שיתכן וקורה כדבר הזה. יבקר נא, אם כן, בכמה מרכזי טלפונים, יעקוב אחר מהלך העבודה שם וישמע איך עונה ה"חלק" המדובר לתאים הציבוריים ולמנויים אחרים, ביחוד כשבמקרה בקצה השני נשמע קול שאינו "כל כך סימפטי"... ואם

מפה ושם...

— ליקוטים —

ש. מ. ואל

א. גדול משוררי צרפת

אשר בחולון ובשם העיר, אולם לא הוסיף כי חולון זו מקומה בישראל. ממין הדואר בדובלין החליט, כי בצרפת נמצא מקום הדומה מעט בשם, והוא שלח את המכתב לצרפת. הצרפתים בדקו את המעטפה מכל צד, והחליטו כי מקומה בוויטנס, היא הודו-סין הצרפתית. אנשי ויטנס עסקים עתה קצת בעניני מלחמה, ומאחר ששעתם אינה פנויה, החזירו את המכתב לדובלין. ורק לאחר שהגהלת הדואר שבבירת אירלנד פתחה אל כותב המכתב נתברר, כי הכוונה היא לחולון שבישראל. ("אומר")

ג. הביקוש לטלפונים בעולם

באנגליה יש 5,773,000 מנויי טלפון, אך מספר האנשים שהגישו בקשות ועודם מחכים לתורם מגיע ל-468,000. בצרפת יש 2,520,000 מנויים (לעומת 1,568,000 לפני המלחמה) ומספר המבקשים מגיע ל-60,000 (40,000 מהם באזור פאריס).

מספר הטלפונים הפועלים בגרמניה המערבית מגיע כיום ל-2,809,000 : 986,000 מהם הותקנו מאז תיקוני המטבע ב-1948.

מספר הטלפונים הגדול ביותר נמצא בארה"ב : הוא מגיע כיום ל-39,060,000 (לעומת 21,880,000 בשלהי המלחמה). חברות הטלפון האמריקאיות המשתייכות לרשת הטלפונים של חברת בעל מודיעות כי מספר הבקשות החדשות בארה"ב מגיע ל-700,000. ("דבר")

באמצע המאה ה-19 הגיע ממוסמכה לפאריס מכתב, שעל מעטפתו היה רשום "לגדול משוררי צרפת". מנהל הדואר לא ידע למי למסור את המכתב ופנה בענין זה לאקדמיה הצרפתית. נחלקו הדעות באקדמיה : מהם אמרו, כי המכתב נועד בשביל ויקטור הוגו ומהם טענו, כי לאמארטין הוא "גדול משוררי צרפת". בסור פו של דבר גברו חסידי לאמארטין והוסיפו על המעטפה את מענו הפריסאי. אולם לאמארטין החזיר את המכתב לא חר שהוסיף בכתב ידו את מענו של ויקטור הוגו.

ויקטור הוגו שמח על המחמאה הנאה. אך משראה כי המכתב נמסר תחילה ללאמארטין, חרה לו הדבר מאד, והוא מתק את מענו והוסיף על המעטפה את שמו ומענו של אלפרד דה מיסה. גם דה מיסה גילה מידת "אספרי" והורה לשלוח את המכתב לתיאופיל גוטייה.

כאן לא יכול עוד מנהל הדואר להתאפק ובתוקף סמכו תו פקד לפתוח את המעטפה, על הגליון, שעליו הבריק סמל בית המלוכה הרוסי, היה כתוב לאמור : "לגדול משוררי צרפת, מר ד' מואס, מייצר יין השאמפאניה המובר, חר, שולח את ברכות ידידותי הנסיד קונסטאנטין".

("דבר")

ב. חולון אשר בוויטנס

מכתב מדובלין בירת אירלנד לחולון שבישראל הגיע לאחר חודשיים ימים : כותב המכתב הסתפק בשם ידיו

מחסני הדואר בחיפה — תיקוני שקים

מותיקי הדואר

נחמן בן-דב

התחיל בעבודתו בדואר בשנת
1920. כיום מנהל קרן תחרי
דושים.

אברהם זוריהן

"מלך הדוורים", התחיל בע'
בודתו בדואר בשנת 1921.

משה יחיאלי

התחיל בעבודתו בדואר בשנת
1920. עובד בהנדסה במחוז
הדרום.

שמעתי ורשמתי...

הובא לדפוס על ידי
ש. אישלאה

ב.

בכל בית דואר ישנה חותמת, בה משתמשים לשם ציון
סיבת אי מסירה של מכתב כגון: עבר לדירה אחרת,
נסע ולא השאיר כתובת, נפטר וכדומה.
והנה קרה המקרה ובאחד מבתי הדואר נתקלקלה החור
תחת והדוורים נתבקשו לרשום, במקרה של אי מסירה,
את הסיבה בכתב ידם.
כעבור ימים אחדים חזר אחד הדוורים מספר מכתבים
ועל גבם רשום: נפטר ולא השאיר כתובת.
(מפי א. ש.)

א.

רבים ושונים הם האנשים הפונים לאשנב "דואר
שמור"; וביניהם כאלה שאינם מעוניינים שאחרים ידעו
כי הם מקבלים את הדואר בדרך זו ועל כן רגיל הוא
שאינם מזהים את עצמם בקול כי אם מגישים פתק לפקיד
הממונה על אשנב זה ועליו כתוב שמם.
באשנב שבדואר תל-אביב קרה המקרה. איש אחד ניגש
אל האשנב והושיט פתק ועליו כתובה באותיות לטיניות
המלה "דרלינג". הפקידה לא הבינה כי זהו שם משפחה
ואמרה לסונה כשהיא כולה מסמיקה: סליחה אדוני, לא
עכשיו — אחרי שעות העבודה, בבקשה...
(מפי ש. בן-עקיבא, מפקח ארצי לעניני הסלנג)

תיקון טעות

סקירת הספרים שבחברת מס' 10 נכתבה ע"י מר י.
זמיר ורק בטעות נוספו האותיות י. ש. בחתימה.

מתחדשת!

החתימה על הירחון לקראת שנת
הוצאתו השניה.
הקוראים מתבקשים להמציא כהקד
דם את התחייבויותיהם כדי לא
לגרום עכובים במשלוח.